

op og fundere det paa en saadan Maade, at Samfundsøkonomien faar Udsigt til at kunne holde i en overskuelig Tid.

Vi har erfaret af Finansministerens tidligere Meddelelser, at Skatterne svigter. Ministeren regner med 28 $\frac{1}{4}$ Mill. Kr. mindre Indtægt paa Finanslovsforslaget for 1923—24 som Følge af Svigten paa Formue- og Indkomstskatten, Arveafgiften og Børs-skatten. Det er en Selvfølge, at noget saadant maa komme, det er Produktionens Lammelse, der medfører denne Svigten af de beregnede Skatteindtægter, og her overfor er det ikke Statslaan, men Foranstaltninger til Genrejsning af Produktionen, der skal iværksættes. Jeg tvivler ikke om, at jeg efter denne Forhandling vil faa at høre, at det var en Gentagelse, men jeg beder undskylde denne Gentagelse, den er nødvendig. En Ødelæggelse af Erhvervslivet maa medføre ogsaa Ødelæggelse af Statens finansielle Økonomi, og derfor er det første fornødne for et Samfund, der vil ind i ordnede Tilstande, at undersøge, paa hvilken Maade Erhvervslivet kan funderes, hvorledes Produktionen kan iværksættes, saa at en naturlig Skatteindtægt kan bevares for Staten. Ministeriet synes desværre i de forløbne Aar at have villet gaa en anden Vej.

Ved det foreliggende Lovforslag vil man altsaa udstede Obligationer for 10 Mill. Kr. om Aaret i 3 Finansaar, og det hedder, at det skal være til Dækning af Udgifter ved Erhvervelse af indtægtgivende Aktiver. Som sagt, en saadan Fremgangsmaade er i og for sig særdeles forsvarlig; den anvendes, som Ministeren har sagt, i andre Lande, og vi har ogsaa forleden, da vi fremdrog Arbejdsløshedssituationen, netop peget paa, at vi intet vilde have imod, at man til en virkelig Produktion, til Forøgelse af Statens indtægtgivende Aktiver, optog saadanne indenlandske Laan, som man utvivlsomt i Øjeblikket er i Stand til at skaffe sig. Principielt har vi altsaa intet som helst mod en saadan Laaneform, og det er ogsaa muligt, at Sagen paa sin videre Gang kan blive saaledes belyst, at man ikke vil modsætte sig dette Lovforslag. Alligevel er der mange Omstændigheder, som bevirker, at man kun med stor Betænkelighed overhovedet kan medvirke til en saadan stykkevis og fra Dag til Dag ført Politik, som dette er. Vi synes nemlig, at skal man ind paa saadanne Veje, maa man gaa ganske anderledes planmæssigt frem. Vi henviser i saa Henseende til en tidligere Fremgangsmaade, som vi synes er særdeles tiltalende og rigtig. Ved Lov om Jernbaneanlæg af 1918 blev

der givet Bemyndigelse til at udstede Obligationer, efterhaanden som disse nye Anlæg bragtes til Udførelse, saa at Penge derved kunde tilvejebringes til de i Loven forudsatte Nyanlæg.

Denne Bemyndigelse er ikke benyttet; det har maaske ikke været nødvendigt, eller man har maaske ment, at man burde give Afkald paa at svække det danske Laanemarked i Tider, hvor visse Bankmænd havde andre Interesser. Jeg vil imidlertid anse dette for at være den rigtige og heldige Form, at man til visse større Arbejder, som der bliver givet Bevilling til paa Rigsdagen, knyttede Laanelove, saa at man til enhver Tid vidste, hvortil det var, man optog Laanene, og i hvilken Udstrækning man altsaa derved fremmede positive Arbejder af indtægtgivende Art. Paa bedste Beskub at give en Bemyndigelse til for nogle Aar at udstede Obligationer til et eller andet Beløb aarlig, og saa herom kun sige, at dette skal være til Dækning af Udgifter ved den Forøgelse af Kapitalanlæg, som finder Sted, er jo temmelig formløst og planløst. I Virkeligheden er det foreslaaede Laan lige saa meget et Beløb til Betaling af Afdragene paa den Statsgæld, vi har, og det vil atter sige, at vi i de kommende Aar efter denne Lovs Vedtagelse ikke faar nogen Formindskelse af vor Statsgæld. Men dette er slet ikke noget tiltalende Moment. I det hele har vi fra vor Side ikke megen Grund til at medvirke til saadan Gælds Tilvejebringelse, efter at Ministeriet for faa Dage eller faa Uger siden saa kategorisk har afvist alle Ønsker fra 60 000 arbejdsløse om at faa iværksat Arbejder. Og endnu mindre har vi Grund til det efter at have set de Planer, der nu er fremme om de saakaldte Nedskæringer, hvis Karakter er af en højst besynderlig Art.

Som jeg sagde før, denne Laanelov maa rettelig ses i Sammenhæng med Planerne for hele den økonomiske Ordning — for saa vidt der overhovedet er Tale om Planer; her foreligger jo ikke noget samlet Værk, nogen samlet Plan. Men, som jeg sagde, der foreligger et og andet: der foreligger Planer om Nedskæring af de Udgiftsbeløb, der var opført paa Finanslovsforslaget, der foreligger Meddelelser om, at Statens Tjenestemænd skal have reduceret deres Løn med 14 Mill. Kr. foruden Dyrtilstillæggets Nedgang, og den højtærede Minister har jo ogsaa ved Forelæggelsen af dette Forslag skildret, at man tænkte sig at imødegaa den forventede Indtægtsnedgang ved Dyrtilstillæggets Nedsættelse, der anslaaes til at betyde 2 $\frac{3}{4}$ Mill. Kr., ved Konjunkturtill-